

KOTITALOUDEN PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITEERIT MONIPUOLISTA ARVIOINTIA LINJAAMASSA

Kotitalous työpaja 13.3.2015

Oppilaan oppimisen arviointi kotitaloudessa vuosiluokilla 7-9

- ◆ Kotitaloudessa oppimisen arviointi on monimuotoista, ohjaavaa ja kannustavaa.
- ◆ Oppilaat saavat palautetta taidostaan toimia eri asiayhteyksissä ja toteuttaa kotitalouden tehtäviä.
- ◆ Ajattelua tuetaan ohjaamalla oppilaita pohtimaan tapaansa hahmottaa ja käsitellä omaa ympäristöä. Huomiota kiinnitetään myös kotitalouden käsitteiden hahmottamiseen ja sisältöjen omaksumiseen.
- ◆ Opetuksessa huolehditaan siitä, että jokainen oppilas ja hänen huoltajansa ovat tietoisia tavoitteista, arviointiperusteista ja päättöarvioinnin kriteereistä.
- ◆ Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Päätösarviointi 1.

- ◆ Päätösarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena.
- ◆ Päätösarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut kotitalouden oppimäärän tavoitteet.
- ◆ Päätösarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso kotitalous-oppiaineen valtakunnallisiin päätösarvioinnin kriteereihin.
- ◆ Osaaminen oppiaineessa kehittyy koko yhteisen kotitalouden opetuksen ajan vahvistuvana ja etenevänä oppimisena.

Päätöarviointi 2.

- ◆ Päätöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päätöarviointin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa.
- ◆ Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista.
- ◆ Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Pohdittavaksi ryhmissä kysymyksiä

- ◆ Miten opettajien välistä keskustelua arvioinnin perusteista ja kriteereistä pidetään yllä?
- ◆ Miten tieto opiskelun tavoitteista ja arvioinnin kriteereistä saavuttaa huoltajat?
- ◆ Miten oppilasta arvioidaan oikeudenmukaisesti, kannustavasti, realistisesti ja mahdollisimman yhdenmukaisin kriteerein?
- ◆ Arvioinnin luonne?
- ◆ Mitä muutostarpeita uusi ops tuo kotitalouden arviointiini?

Miten?

◆ Miten opettajien välistä keskustelua arvioinnin perusteista ja kriteereistä pidetään yllä?

1. Uusi opetussuunnitelma edellyttää, että opettajalla on hyvä oppilaantuntemus ja hän ottaa huomioon oppilaiden lievätkin oppimisvaikeudet.
2. Uudessa opetussuunnitelmassa painotetaan, että ”on tärkeää ottaa huomioon oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä sekä huolehtia siitä, ettei edistymisen ja osaamisen osoittamiselle ole esteitä. Erilaisissa arviointi- ja näyttötilanteissa varmistetaan, että kukin oppilas ymmärtää tehtäväksi annon ja saa riittävästi aikaa tehtävän suorittamiseen.”
3. tarvitaanko hyväksytyn arvosanan vähimmäistaso?
4. Arvioinnin oikeudenmukaisuus ja vertailtavuus?
5. Miten arvosana muodostuu? Mikä ohjaa arviointia?

◆ Miten tieto opiskelun tavoitteista ja arvioinnin kriteereistä saavuttaa huoltajat?

1. ”Oppilaan opintojen edistymisestä sekä oppilaan työskentelystä ja käyttäytymisestä annetaan riittävän usein tietoa oppilaalle itselleen ja huoltajalle.”
2. Miten huoltajille selvitetään koulutyöskentelyn arviointi ja käyttäytymisen arviointi?

Miten?

◆ Miten oppilasta arvioidaan oikeudenmukaisesti, kannustavasti, realistisesti ja mahdollisimman yhdenmukaisin kriteerein?

1. Miten oppilaille selvitetään kotitalouden arvosanan määräytymisperusteet?
2. Arvioinko oppilaan käytöstä vai toimintaa?
3. ”Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.”

◆ Arvioinnin luonne?

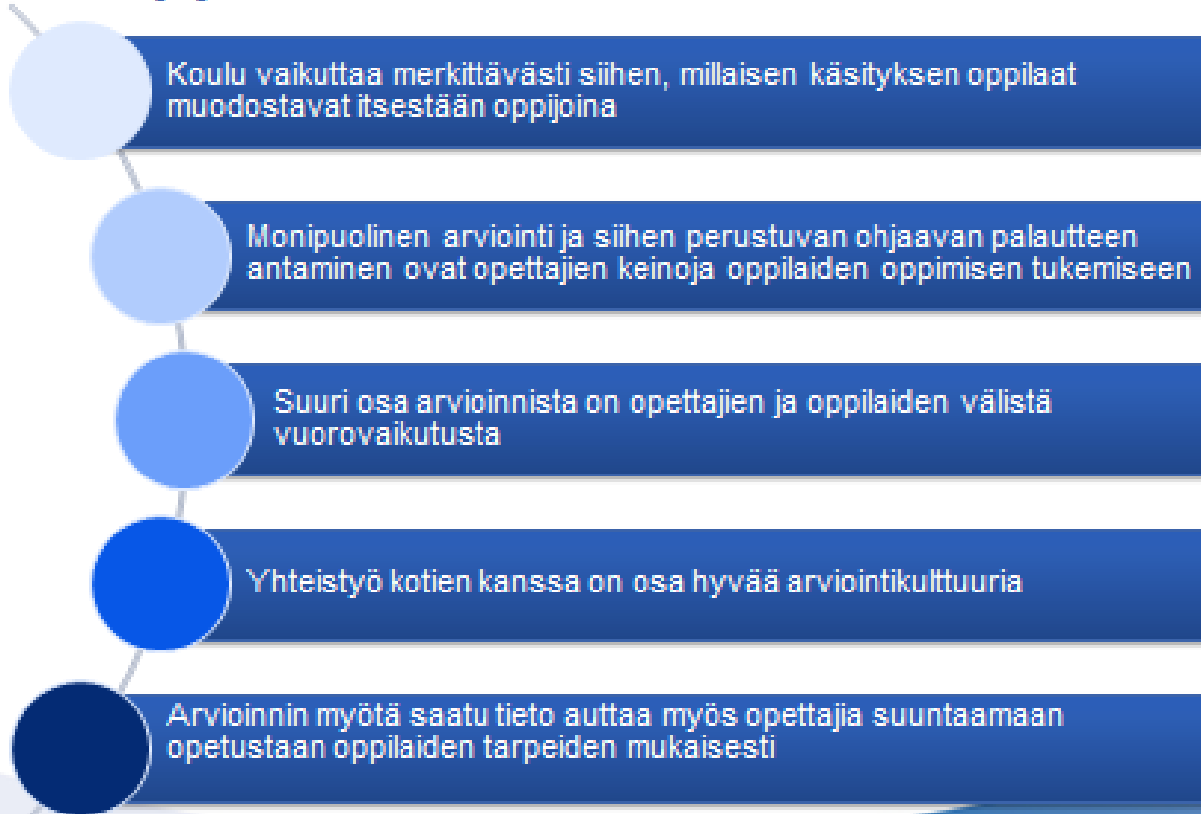
1. Oppilaiden tulee saada palautetta kaikissa oppimisen vaiheissa, jotta hän ymmärtäisi:
2. ”- mitä on tarkoitus oppia, mitä on jo opittu, miten he voivat edistää omaa oppimistaan ja parantaa suoriutumistaan”

◆ Mitä muutostarpeita uusi ops tuo kotitalouden arviointiini?

1. Minkälaisin menetelmin, todistuksin ja kaavakkein oppilaita arvioidaan?

Mitkä voisivat olla koulun arviointikulttuurin kehittämisen painopisteet?

Oppimista tukeva arviointikulttuuri

Oppilaan arvioinnin tehtävät

- ◆ ohjata ja kannustaa oppilaan opiskelua
  - ◆ tukea oppilaan kasvua, kehitystä ja oppimista
  - ◆ vahvistaa oppilaan luottamusta itseensä oppijana
  - ◆ kehittää oppimaan oppimisen taitoja
  - ◆ kuvata, miten hyvin oppilas on saavuttanut kasvulle ja oppimiselle asetetut tavoitteet ja tältä pohjalta
1. **antaa tietoa oppilaalle ja auttaa häntä muodostamaan realistinen kuva oppimisestaan ja kehittymisestään**
  2. **antaa tietoa opettajalle ja auttaa opetuksen suunnittelussa**
  3. **antaa tietoa huoltajille oppilaan edistymisestä ja auttaa heitä tukemaan lastaan opiskelussa**

Oppilaan arvioinnin kokonaisuus

- ◆ Arviointi muodostaa kokonaisuuden
  - lukuvuoden aikana: arvioinnin kannalta järkevä jaottelu
  - perusopetuksen aikana: koko perusopetuksen kestävä jatkumo, huomioon oppilaan kasvun ja kehityksen eri vaiheet
  - eri oppiaineiden kesken
- ◆ Millaista arviointipalautetta oppilas saa perusopetuksen aikana?
  - monipuoliset arviointimenetelmät
  - monipuolinen palaute

Arviointipalaute

- ◆ Arviointipalautetta annetaan
  - kaikissa oppiaineissa osaamisesta ja edistymisestä
  - työskentelystä
  - käyttäytymisestä

- ◆ Arviointipalautetta tulee antaa
  - lukuvuoden aikana riittävästi
  - monipuolisesti
  - oppilaan edistymisestä, **vahvuuksista**
  - **kehitettävistä** oppimisen alueista

Arviointipalautteen muodot

Arviointipalautetta voidaan antaa

- suullisesti ja kirjallisesti
- sanallisena arviointina
- numeroarviointina
- näiden yhdistelmänä
- yhteisten oppiaineiden arvioinnissa käytetään numeroarvostelua viimeistään kahdeksannella vuosiluokalla
- välitodistuksin, erilaisin tiedottein, arviointikeskusteluissa tai muilla tavoin - <https://www.helmi.fi/>, www.wilma.fi muut?

Tulee antaa lukuvuositodistus!

Itsearviointin taitojen kehittyminen

- ◆ Tukee oppilaan itsetuntemuksen kasvua ja opiskelutaitojen kehittymistä
- ◆ Oppilaan myönteinen minäkuva oppijana ja osallisuuden tunne vahvistuvat
- ◆ Oman edistymisen ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden tiedostaminen
- ◆ Tavoitteiden asettelu ja oppimisprosessin säätely
- ◆ Oman toiminnan ja oppimisen arviointi
- ◆ Yhteys oppimisprosessiin
  - oppilaan ikä ja kyky arvioida omaa toimintaansa
  - opettajan ohjaus, palaute

Valinnaisaineen arviointi

- ◆ tarjottavat valinnaiset aineet päätetään paikallisesti
- ◆ Valinnaisaineille **ei ole laadittu yhtenäisiä päättöarvioinnin kriteereitä**. Niille tulee laatia **paikallisesti omat arviointiperusteet**.
- ◆ **Kaksi vuosiviikkotuntia** kestävä yhtenäinen valinnaisainekokonaisuus arvioidaan **numeroin**. (Todistukseen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja annettu arvosana) Oppimäärältään **alle kaksi vuosiviikkotuntia** käsittävät valinnaisaineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan **sanallisesti**: hyväksytty/hylätty. (Todistukseen merkintä ”valinnaiset opinnot” ja sen jälkeen kaikkien yhteen yhteiseen aineeseen liittyvien sanallisesti arvioitavien aineiden yhteenlaskettu vuosiviikkotuntimäärä sekä merkintä ”hyväksytty”.)
- ◆ Päättötodistukseen **voi kuulua liitteenä arvio** alle kaksi vuosiviikkotuntia olevasta valinnaisaineesta sekä oppilaan käyttäytymisestä ja työskentelystä. **Liitteistä ei tule mainintaa varsinaiseen päättötodistukseen**.

Valinnaisaineen arviointi

- ◆ Valinnaisaineen numerollinen arviointi 2 tunnin aineessa silloin kun aine on kahden aineen integroitu kurssi, esim. elokuvakurssi (äidinkieli ja kuvataide), meillä ei arvioida tätä numeroin, vaikka ops sanoo: ”Ne valinnaisaineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin.”
- ◆ **Opetussuunnitelmassa päätetään jokaisen valinnaisen aineen nimi, laajuus, tavoitteet, sisällöt sekä vuosiluokat, joilla sitä tarjotaan. Kaksi vuosiviikkotuntia kestävä yhtenäinen valinnaisainekokonaisuus arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaisaineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti: hyväksytty/hylätty**

Valinnaisaineet päättötodistuksessa

Miten merkitään valinnaisaineet päättötodistukseen?

- ◆ Kaikki yhteisiin oppiaineisiin liittyvät valinnaiset aineet merkitään päättötodistukseen välittömästi kyseisen oppiaineen alle.
- ◆ Sanallisesti arvioitavan valinnaisen aineen nimen kohdalle tulee merkintä ”valinnaiset opinnot”, sen jälkeen kaikkien kyseiseen yhteiseen aineeseen liittyvien sanallisesti arvioitavien aineiden yhteenlaskettu vuosiviikkotuntimäärä sekä merkintä ”hyväksytyt”.
- ◆ Ne valinnaisena opiskeltavat vieraat kielet ja muut valinnaiset aineet, **jotka eivät liity mihinkään yhteiseen oppiaineeseen** merkitään päättötodistukseen otsikon ”**muut valinnaiset aineet**” alle. Aineesta mainitaan nimi, vuosiviikkotuntimäärä, mahdollinen oppimäärä sekä arvio joko numeroin tai merkinnällä ”hyväksytyt”.

Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

- ◆ **Yhteistyö huoltajien kanssa tärkeätä**
- ◆ **Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle, jos**
  1. oppilas on suorittanut hyväksytysti kaikki opsissa määritellyt oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien tavoitteet
  2. jos arvioidaan, että hän kykenee suoriutumaan seuraavasta vuosiluokasta, vaikka hänellä olisi hylättyjä suorituksia
- ◆ **Jos oppilaalla on hylättyjä suorituksia, tulee varata mahdollisuus osoittaa erillisessä kokeessa asioiden hallinta**
- ◆ **Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos**
  1. oppilaalla on hylätty suoritus yhdessä tai useammassa aineessa ja arvioidaan, että hän ei selviydy seuraavasta vuosiluokasta
  2. jos oppilaan yleinen koulumenestys on heikko
  3. jos oppilas opiskelee oman opinto-ohjelman mukaan, luokalle voidaan jättää vain yleisen heikon koulumenestyksen perusteella

Opinnoissa eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan

- ◆ perusopetusasetus 11 § 3 mom
- ◆ päätös tehdään opetussuunnitelmassa
- ◆ oppimäärä jaetaan vuosiluokkien sijaan opintokokonaisuuksiksi
- ◆ opetussuunnitelmassa määriteltävä ne tiedot ja taidot jotka ovat kunkin opinto-kokonaisuuden opiskelun aloittamisen edellytyksenä
- ◆ oppilas siirtyy lukuvuoden päätyttyä seuraavalle vuosiluokalle
- ◆ oppilas voi jäädä vuosiluokalle vain yleisen heikon koulumenestyksen vuoksi

Voidaan haluttaessa käyttää vain osalla luokkia, esim. vuosiluokilla 1 ja 2 tai yhdysluokalla 5-6.

ARVIOINTI OHJAA VOIMAKKAASTI OPPIMISTA JA OPPIMAAN OPPIMISTA